

1097

G 65

1097
G. 65.

JONKER WINDBUIL,

OF DE

DRIEDUBBELE

M I N N A A R;

KLUCHTSPEL.

Gevolgd naar het Franſche van den Heere

DANCOURT.

Te AMSTERDAM, by

J. HELDERS EN A. MARS, in de Nes. 1786.

Met Privilegie.

De prys is 4 Stuivers.

NED.
LETTER K.

De Gecommitteerden tot de zaaken van den Schouw-
burg hebben, volgens Octrooi door Haar Ed Groot-
Mog. de Heeren Staaten van Holland en Westvries-
land, den 5den November, 1772. aan hun verleend,
het recht van deeze Privilegie, alleen voor den
tegenwoordigen Druk van JONKER WINDBUIL,
OF DE DRIEDUBBELE MINNAAR, *Kluchtspel*,
vergund aan J. HELDERS EN A. MARS.

In Amsteldam, den 23 July, 1786.

Geene Exemplaaen zullen voor echt gehouden
worden dan die, door één' der Heeren Gecom-
mitteerden onderteekend zyn.

A. van Bynveld

I V E R T O O N E R S.

ORONTES, *Vader van Lucille.*

LUCILLE, *Minnaares van Ferdinand.*

FERDINAND, *Minnaar van Lucille.*

JONKER WINDBUIL, *een Kapitein.*

JULIA, *Minnaares van Jonker Windbuil.*

MARTYNTJE, *Kamenier van Lucille.*

KRISPYN, *Knecht van Jonker Windbuil.*

JAN, *Knecht van Orantes.*

Het Kluchtspel speelt in het Huis van Orontes.

JONKER WINDBUIL,

O F D E

D R I E D U B B E L E

M I N N A A R,

K L U C H T S P E L.

E E R S T E T O O N E E L.

M A R T Y N T J E , K R I S P Y N .

M A R T Y N T J E .

I s ' t w a a r K r i s p y n , m a g i k g e l o o f s t a a n a a n u w r e d e n ?
I s d a n u w H e e r , o m m e t L u c i l l e i n d ' E c h t t e t r e d e n ,
A l r e e d s o p w e g , e n z a l h y h i e r n o g z y n v a n d a a g ?
H a d n i e m a n d m a g t o m h e m t e h o u d e n i n d e n H a a g ?

K R I S P Y N .

H e t s c h y n d w e l n e e n . I k h e b a a n J u l i a g e s c h r e v e n ,
D a t h y m i e t z a k e n p a k z i c h z o u o p r e y s b e g e e v e n ;
D a t h y z y n w o o r d v e r b r e e k t e n z i c h h i e r h e e t v e r l o o f d ;
D a t z y , z o z y n i e t v a n d i e n s c h a t w o u z y n b e r o o f d ,
N i e t t o e m o e s s t a a n d a a t h y n a a r A m s t e r d a m z o u t r e k k e n ,
W y l z u l k s t o t m a d e e l v a n h a a r l i e f d e z o u v e r s t r e k k e n .
D o c h h y i s h a a r o n t s n a p t , i n w e e r w i l v a n m y n v l y t .

M A R T Y N T J E .

W y z y n d a n e v e n w e l L u c i l l e i n ' t e i n d e k w y t !

K R I S P Y N .

J a , ' t s m a r t m e o m J u l i a , z o a l s o m h a a r e n t w i l l e .
M a a r a l s m y n M e e s t e r k o m t t e t r o u w e n m e t L u c i l l e ,
D a n h o o p i k d a t g y m ' o o k n i e t m e e r d o e n w a c h t e n z u l t .
I k h e b u l a n g g e v r y d m e t o n g e m e e n g e d u l d .

6 JONKER WINDBUIL, OF

Zo haast als ik u zag moest ik uw schoonheid minnen,
En myne lie de schein niet strydig met uw zinnen
'k Beeld my ook in juist geen wanschapen vent te zyn.
Wat zegje, staat gy my de koop toe?

MARTYNTJE.

Zacht Krispyn:

Zo Jonker Windbuil tot zyn oogmerk kan geraaken,
Dan is jou ryk glad uit, daar kunje staat op maaken.

KRISPYN.

Hoe zou my schaden 't geen myn winst moest zyn? dat 's
schoon!

Jy denkt niet dat ik nog veel huur van myn Patroon
Moet hebben, en dat ik, wanneer hy komt te paaren,
Myn geld ligt krygen zal. 'k Heb nu zo veele jaaren
Hem opgepast, en nooit een duit daar voor gehad.
Hy loond my in 't gemeen met voeten onder 't gat.

MARTYNTJE.

Wees daar niet voor bezorgt. Zo gy my wilt bekooren,
Moet gy myn zin doen, en naar myne lesfen hooren.
't Is immers beter dat g' een kleine hand vol geld
Verliest, dan dat ge uw hoop dus in de waagschaal stelt,
Men moet een brokje als ik zo ligt niet laten gleijen.

KRISPYN.

Gy hebt gelyk, en 'k weet dat gy my zeer zoud vleijen.
Ik doe dan wat gy wilt. Maar zeg my eens, waar zal
Men blyven met het volk, dat ik, om hier een bal
Te geeven, heb betfeld? waer laaten wy die snaaken?

MARTYNTJE.

Die grollen moeten ons niet eens bekommerd maaken.
Laat ons maar werken, om met oordeel en verstand,
Dees Echt te wederstaan, ter gunst van Ferdinand.

KRISPYN.

Daar komt hy net van pas.

TWEE-

T W E E D E T O O N E E L.

FERDINAND, MARTYNTJE, KRISPYN.

FERDINAND.

W el nu, wat mag ik hoopen?

MARTYNTJE.

Niet als dat uwe zaak bedroefd slecht af zal loopen.
't Is uit met u myn heer.

FERDINAND.

Wat zegt gy daar! hoe dat?

MARTYNTJE.

Men wacht elk oogeblik heer Windbuil in de stad.

FERDINAND.

Hoe hy, met wien men wil dat myn meeftrcs zal leeven?

MARTYNTJE.

Ja. Morgen worden hun geboôn ligt aangefchreeven.

FERDINAND.

Weet gy geen middel om dit onheil te verhoên?

MARTYNTJE.

Neen.

FERDINAND.

'k Breek hem dan den hals, of hy zal my zulks doen.

MARTYNTJE.

Al zacht! 't is tyds genoeg om hem den hals te breeken.

Gy zyt wat haastig. Toef, en hoor my eerst eens spreekcn.

Heeft u Lucile niet volkomen toegestaan,

Al wat u dienstig dacht met vlyt ter hand te slaen?

Hebt gy haar door uw Oom niet doen ten huwlyk vraegen?

En nam Orontes geen genoegen in uw magen,

In uw gedrag, persoon en goedren? zou uw echt

Niet voort gaen, was zy niet aan Windbuil toegelegd?

FERDINAND.

Ja. Maar dit alles kan my geen verlichting geeven.

MARTYNTJE.

Onze oude man heeft u noch Windbuil van zyn leeven,

8 JONKER WINDBUIL, OF

Ten minste dat ik weet, gesproken noch gezien.
Nu moet gy in zyn plaats by hem u aan gaan biên.

FERDINAND.

Gy spot'er mee. Ey zeg, hoe zou dat mooglyk wezen.
'k Zie geen waarfchyntlykheid.

MARTYNTJE.

Wil daar niet eens voor vreezet.
Wy hebben, zo my dunkt, de zaak in onze magt.
Ziet hier zyn knecht, dien 'k in uw intrest heb gebragt:
Gy raakt door zyne hulp al 't ongemak te boven.

FERDINAND.

Ik dorst my van 't geval nooit zo veel gunst belooven.
Myn allerbeste vriend, wat ben ik u verplicht!

KRISPYN.

Holla wat! ik beloof myn byftand niet zo ligt.
Een werk als dit zou myn confcientie maar bevlecken:

MARTYNTJE.

Laat uw confcientie daar.

KRISPYN,

Hoe, 't is bylo geen gekken!
'k Bedrieg myn eigen heer. O't mag my niet van 't hart.

MARTYNTJE.

Wat zeg je fchelm? gy zult myn zin doen, eer 't je fmart.

FERDINAND.

Ach, zo het mooglyk is, laat ik u toch verzachten,
Daar's niets dat gy van myn erkentnis niet moogt wachten,
Zo gy zo goet zyt van hier in my by te ftaan.

KRISPYN, *fchielyk weglopende.*

Ik wil je groeten.

MARTYNTJE, *hem tegen houdende.*

Hoe Krispyn, waer wil je gaen?

FERDINAND.

Zoud gy zo wreed wel zyn my in dit leet te laeten?

KRISPYN.

Gy zoud myn eerlykheid beftormen met ducaaten;

Want

Want weet dat ik u voor een milden bruyer acht.
Ik ken de zwakheid van het menschelyk geslacht;
En ligt, als gy my eens uw beurs k waamt aan te bieden,
Dat ik my overgaf. 'k Wil dat gevaar ontvlieden.
'k Ben als een ander, en vertrouw my zelf niet veel.

FERDINAND *geeft hem zyn beurs.*

Myn beurs is tot uw diens; en dit 's het minste deel
Van uw vergelding: gy krygt al wat gy kunt wenschen.

KRISPYN.

Wat heeft dat geld niet al vermogen op de menschen!
Uw edelmoedigheid stort my reeds midden in,
Die dienstig zyn om u te helpen in uw min.
Zy doet my denken dat myn heer zich heeft verbonden
Aan Julia, wier eer 'k niet gaarne zag geschonden.
'k Zie 't is noodzakelyk voor hem, maar allermeeft
Voor u, dat ik een echt verstoer waar voor gy vreest;
Want zo die juffer van haer oogmerk blyft versteecken,
Zal zy niet laten zich op 't allerfielst te wrecken.
't Is een gevaarlyke karonje, die geen hoon
Verdraagen kan. Zy tart in moed een Amazoon
Zy is half man half wyf, en wil zy iets betlechten,
Het scheeld haar niet al moest z'eens met den degen
vechten.

Z' is vreedzaam en gedwee, wanneer ze word bemind:
Maar als men haar verlaat, geen droes is zo ontzind.
Zy acht zich zelf niet, zo haar iemand maakt verbolgen.
Een ongetrouwen zou ze aan 't eind der waereld volgen,
En dwingen tot de min, uit vrees voor haaren haat.

FERDINAND.

Maar weet zy wel hoe 't hier met uwen Meester staat?

KRISPYN.

Ja. 'k achte my verplicht haar dit bekend te maaken.
'k Heb haar gediend, eer ik by Windbuil kwam te raaken.
Wat was zy mild met haar souffletten! en zo zy
Eens hier komt, myn Kaptein raakt niet zo maklyk vry.

FERDINAND.

Wat is hy toch voor een!

KRISPYN.

Dat is ligt uit te leggen;

Dewyl ik u niet veel weet tot zyn lot te zeggen.
 Het is een Wiudbuil, zo van naam als daad: een smaak:
 Een dolle droes een vent van een bedurven smaak,
 Die met Lucille alleen zal trouwen om haar ichyven.

MARTYNTJE.

'k Geloof het. doch 't is tyd de zaaken voort te dryven.
 Al d'uuren die w'onnut verspillen zyn we kwyt.

KRISPYN.

Dat 's waar. Maar als men dus voor uw belangen stryd;
 Heer Ferdinand, zou men zyn eige wel vergeeten:
 Wanneer ik zo 't behoord my hier in heb gekweten,
 En Windbuil uw meesters ontferfeld heb, meend gy
 Dat hy zich langer noch bedienen zal van my?
 Geenzins. Ik zie my met een dragt van rottingflagen,
 Daar hy zeer mild meê is, uit zynen dienst verjaaget.
 En waar zal ik dan heen?

FERDINAND.

Laat hy u gaan Krispyn,

'k Beloof het u, gy zult te stond myn dienaar zyn.
 Zelfs heden hangt gy niet meer af van zyn geboden.

KRISPYN.

'k Neem die conditie aan. Maar was het niet van noden
 Naar wat waarfchynlykheid te zoeken, om voor hem
 Te beter door te gaan? Het werk had meerder klem.

FERDINAND.

Gy hebt gelyk, en 'k heb daar op al iets gevonden.
 Orontes heeft uw heer onlangs 't portret gezonden
 Van zyne dochter.

KRISPYN.

Ja. 'k heb dit van hem verstaan.

FERDINAND.

Wel nu, de fchilder heeft aan my den dienst gedaan

Van

Van dat, op myn verzoek, zo net te kopieeren,
 Dat iemand, die het een en 't ander ziet, zou zweeren
 Dat daar geen onderscheid altoos in is. Dit zal
 Ik toonen, en ik hoop het gunstige geval
 Zal my voorts hulpzaam zyn Niets zal'erm meer behoeven,
 Dan als een Officier een weinig op te snoeven.

KRISPYN.

'k Meen dat ik ook noch wattoe uw vermomming weet.
 Hier is voor Windbuil een uitsteekend prachtig kleed
 Besteld: dit heb ik aan Orontes laten kyken
 Gy zult het aandoen, en als by die klaare byken
 Gewaar word, zie ik haast Lucille in uw geweld.

FERDINAND.

Myn beste maat, ik houd u voor een dapper held!
 Laat deeze omhelzing u myn vreugd toch kenbaar
 maaken.

KRISPYN.

Dat hoeft zo net niet. Hou! ik voel myn ribben kraeken.

MARTYNTJE.

Ik hoor myn heer.

KRISPYN.

De droes! die paei moest ons niet zien.
Ferdinand gaat met Krispyn de deur uit.

DERDE TOONEEL.

ORONTES, LUCILLE, MARTYNTJE.

ORONTES.

N een zeg ik u. Daar zal niet anders in geschien.
 't Besluit legt daar. Ik wil geen tegenspreken hooren.
 Zwyg stil; want alles was gy aanwend is verlooren.

LUCILLE.

Helaas heer Vader, is het mooglyk! meend gy dan
 Dat ik myn minnaar om een vreemd vergeeten kan?

ORONTES.

Wel duidelyk. Gy weet dat wy dit zo begeeren.

Zoud

12 JONKIEER WINDBUIL, OF

Zoud gy zo stout zyn u hier tegen aan te keeren?

LUCILLE.

Hoe is het in myn magt, de drijfren van myn hart
Te fchikken zo gy wilt? Dit baait my groote fmart.
Laat my myn wil in d'echt, en wees niet meer verbolgen!

ORONTES.

Een dochter moet alleen den wil haars Vaders volgen.
Gy flacht die kleuters, die niet weten wat haar diend.
Daarom hoor naar myn raad, zo houd ge my te vriend.

LUCILLE.

Ik doe myn viyd om u in alles te bchaagen,
Maar 'k hoop niet dat ge my een bruigom op zult dragen
Tot myn verdriet.

ORONTES.

Neen. Gy zult trouwen tot uw vreugd.
Men moet in 't huwelyk het voordeel, d'eer en deugd,
Met groote omzichtigheid, zo veel men kan, betrachten.
Heer Windbuil sproot uit een der deftigfte geflachten.
Myn broeder wenscht om hem te hebben tot zyn neef,
En 'k vind niet raadzaam dat ik hem hier in weerftreef!

LUCILLE.

Ach dit befluit maakt my ten uitterfte verlegen!
Myn vader, laat u toch door myn gefneek bewegen.
Ik werp my voor u neer. Verhoed myn ongeluk.

ORONTES.

Foei, dat men u niet af kan brengen van uw ftuk!
Gy doet hier dingen die geen fchiklyk kind betaamen.
Ik moet my voor de meid van uwent wegen fchaamen.

LUCILLE.

Indien zy my verwyst, ik geef my in uw hand.

ORONTES.

Om u te pryzen heeft zy al te veel verftand.

LUCILLE.

Daar steun ik op, en 'k maak haar rechter van ons beiden.
Spreek, spreek! Martyntje, en wil ons van malkander
fcheiden.

Is 't billyk dat ik my opoffren moet?

MARTYNTJE.

Gewis.

't Is billyk dat myn Heer alleenig meester is.

En wie 't ook zy, dien hy heeft tot uw' Man verkooren;
Gy moet hem trouwen.

LUCILLE.

Ach! wat komt my al te voren!

Waar heb ik dit verdiend? Waarom verraad gy my?

MARTYNTJE.

O ik weet beeter wat u nodig is dan gy.

LUCILLE.

Ey luister niet na haar myn heer, maar laat uw strafheid
Toch wyken voor myn finart.

MARTYNTJE, *tegen Orontes.*

Wacht u voor zuik een lafheid.

LUCILLE.

Verwys uw Dochter niet tot zo gehaat een echt.

'k Blyf liever die ik ben.

MARTYNTJE.

Gy meend niet dat gy zegt.

LUCILLE.

Wil my 't vermaak van uw gezelschap niet benyden.

Denk 't is uw eenig kind dat gy zo wreed doet lyden.

MARTYNTJE.

Wel denk jy ook dat hy uw cen'ge Vader is.

Dien gy zo wederstreeft

LUCILLE.

Helaas wat droeffenis!

Gy, die ik waande dat my zoud behulpzaam wezen,

Zyt nu de geen waar voor ik 't meeste heb te vreezen!

MARTYNTJE.

'k Beklaagu Juffer: maar 't gevolg steld my te vreên.

Als gy hem kend, aan wien myn heer u wil besteên...

LUCILLE.

Ik ben verzekerd dat ik eeuwig hem zal haaten.

Indien gy Ferdinand slechts hier wilt komen laaten,

Myr

Myn vader, gy zult haast veranderen van besluit.

ORONTES

Neen, neen, ik lach daar med. t is met dien losbol uit.

LUCILLE.

Zyn goed gevalt u wel. Wat weet g'op hem te zeggen?

ORONTES.

Niets, als dat hy op u zyn zin niet hoefd te leggen.

LUCILLE

Nochtans, in wederwil van u en 't wreed geval,

Ik zweer u, dat ik nooit een ander minnen zal.

MARTYNTJE.

De komst van Windbuil zal dat opzet wederstreeven.

LUCILLE.

Die naam vermoord my.

MARTYNTJE.

O daar is niet aan bedreeven:

Staat u die naam niet aan, men noem hem Ferdinand.

LUCILLE.

Hier door verdubbeld gy den toorn waar in ik brand.

MARTYNTJE.

Zoveel te beter; want men moet voor zeker houwen

Hoe meer afkeerigheid gy toond om hem te trouwen,

Hoe meer vermaak gy zult genieten in dien echt

Maar zo 'k my niet bedrieg, daar komt Krispyn zyn
knecht.

VIERDE TOONEEL.

KRISPYN, ORONTES, LUCILE,

MARTYNTJE.

Myn heer, myn Jonker is zo in de stad gekomen.

Wanneer ik flus van u myn afscheid had genomen,

Trof ik hem aan, en hy staat aan de deur en wacht.

ORONTES.

'k Ga hem ontmoeten.

tegen Lucille.

Zie dat gy uw plicht betracht.
Toon u geschiklyk, of gy zult het u beklagen.

LUCILLE.

Geef my verlof. Ik kan zyn byzyn niet verdraagen.

ORONTES.

Ik wil dat gy hier blyft.

KRISPYN.

O zy vreest voor haar hart,
Dat op het eerst gezicht een zoete minnesmart
Gevoelen zal. Myn Heer kan ieders oog bekooren.

LUCILLE.

Zyt g' onverbiddelyk?

ORONTES.

'k Wil hier niet meer van hooren.

Nu schreid gy, maar zo haast als gy hem hebt gezien,
Zal daadlyk al dat leed uit uwen boezem vliên.

De meisjes mogen zich wat weigerachtig houwen,
Maar weinig zyn 'er die niet haaken naar het trouwen.
Haal myn Notaris en de dansers vast, Krispyn.

VYFDE TOONEEL.

FERDINAND, *in een kostlyk kleed van Jonker Windbnyl,*

ORONTES, LUCILLE, MARTYNTJE.

FERDINAND.
Gy ziet hier iemand, heer, die om uw zoon te zyn.
Van 's waerelds ander end zou komen. Wil gedogen
Dat wy in deezen staat malkaar omhelzen mogen.

ORONTES.

Met al myn hart myn heer. Wees welkom in dees stad.

FERDINAND.

Duld dat ik u noch eens in bei myn armen vat,
In uw heer broeders naam

ORONTES.

Hy heeft m'onlangs geschreeven,
Heer

18 JONKER WINDBUIJ, OF

Heer Windbuij, dat gy u zoud op de reis begeeven.
Lucille nader, en begroet uw Bruidegom.

FERDINAND.

Zy staat verbaast zo 't schynt; maar 'k weet ligt wel
waarom. (ken.

Myn wild en woestheid zal haar mooglyk wat versnik-
Maar dat is niet een brui! 'k zal my na alles schikken.

LUCILLE.

Wat zie ik hemel!

FERDINAND.

O ik heb dit wel gedacht.

Mejuffer, gy hebt my niet op dees wys verwacht.
Stel u gerust, en wil voor geen gevaaren vreezen.

MARTYNTJE.

't Vermaak van u te zien zal wis veel grooter weezen
Dan haare ontstelens, ken ik haar anders recht.

FERDINAND.

Morbleu! dat meisje heeft verstand. 't Is wel gezegt.
Kom hier wat nader by, en zeg me, zoete zusje,
Zoud gy dien diamant verkiezen, of een kusje?

Hy vertoond haar een ring.

MARTYNTJE, *den ring neemende.*

Ik ken te wel myn plicht, en wyl gy 't zo begeerd,
Houd ik m'aan 't minste van het geen gy presenteerd.
Wat dunkt u Juffer, heb ik u wel voorgeloogen?
Kund gy het byzyn van dees jonker niet gedoogen?

ORONTES.

Wat zegt gy dochter?

LUCILLE.

Ik beken, ik sta verfeld,
En schoon gy en de meid my dit reeds hebt voorspeld,
Ik durfde 't geen ik zie in 't minste niet verwachten.

ORONTES.

Niet waar!

LUCILLE.

'k Had van dees heer nadelige gedachten,
En vreesde op hem myn oog te werpen, wyl 'k misschien
Myn

Myn kwaad gevoelen zou daardoor bevestigd zien.
 Maar al dees dooling is op zyn gezicht geweeken:
 Ja, 'k ben beschaamd om u, myn vader, toe te spreken;
 Om dat ik tegen u my steeds heb aangekant

ORONTES.

Nu blykt het dat gy zyt een juffer van verstand.

FERDINAND.

Wyl gy zo rond gaat, wil ik ook myn hart ontdekken.
 Myn wildheid moet myniet in't minst tot nadeel strekken:
 Schryf die aan 't oorlog toe, waar in 'k ben opgebrogt.
 Uw Oom heeft u voor my ten huwelyk verzocht,
 En heer Orontes was zo goed dit toe te stemmen.
 Doch dit is niet genoeg. De zaak moet beter klemmen.
 'k Wil u niet schuldig zyn aan uw gehoorzaamheid.
 Behaagd u myn persoon, ik ben terstond bereid
 Om u te trouwen; maar staa ik mejuffer tegen,
 'k Zal willig afstand doen.

LUCILLE.

'k Liet my weleer beweegen

Door zekren Ferdinand...

ORONTES *stil tegens Lucille.*

Zie toe wat gy begint.

LUCILLE.

Myn heer wil dat ik spreek. Ik heb hem teêr bemind,
 En wyl ik dacht aan hem eerlang te zyn verbonden,
 Geloofde hy dat nooit myn trouw zou zyn geschonden.

FERDINAND.

Ach gy charmeert me! ik waari die Ferdinand te zyn.

LUCILLE.

Maar al die tedre liefde, al deeze minnepyn
 Gevoel ik nu voor u, en 'k merk in dit verkiezen
 Geen onderscheid, noch dat ik 't minste zal verliezen.
 My dunkt, geen ander heeft my ooit het hart gegriefd;
 En 'k lief u, als of ik u altyd had geliefd.

FERDINAND.

Verliezen! neen! gy zult by dees verandering winnen.

B

'k Tart

'k Tart Ferdinand van u zo trouw als ik te minnen.

ORONTES.

Martyutje, ik ben geraakt door deeze tederheên.

FERDINAND.

Orontes, wi'd g'uw kind met my in d'echt doen treên,
En 't inzicht, dat daar toe u mooglyk heeft gedreeven,
Ter zyde stellen? schoon uw broeder van zyn leeven
My niet gezien had, en u dit niet aangeraên;
Schoon 'k Windbuil niet en was, neemd gy my echter aan?
Kan ik, in zulk een staat u evenwel behaagen?

ORONTES.

Ik zie op uw persoon. Onnodig is dit vraagen.
En gy doet my met uw verbintenis veel eer.

FERDINAND.

Dan rest 'er anders niet als een notaris heer.

Z E S D E T O O N E E L.

JAN, ORONTES, MARTYNTJE, LUCILLE,
FERDINAND.

Daar 's Jonker Windbuil.

JAN.

ORONTES.

Wat! 'k geloof gy zyt bezeeten.
Dit's Jonker Windbuil; des zoude ik wel willen wecten
Hoe hy daar voor kan zyn.

JAN.

Dat 's evenveel, ik zeg.
Dat Jonker Windbuil in het voorhuis staat.

MARTYNTJE.

Weg, weg!

Hy liegt het, zeg hem dat

JAN.

Dat meen ik wel te laten.

MARTYNTJE.

't Zal een bedrieger zyn.

ORONTES.

Die list zal hem niet baaten.

Jan

DE DRIEDUBBELE MINNAAR. 19

Jan laat hem binnen.

MARTYNTJE *stil tegen Ferdinand.*

Hou nu moed, of 't is gedaan.

Zoje onbeteutert blyft zal alles noeh wel gaan.

ZEVENDE TOONEEL.

JONKER WINDBUIL, ORONTES, FERDINAND, MARTYNTJE, LUCILLE.

JONKER WINDBUIL.

Ben jy Orontes? 'k heb dan d'eer van u te groeten:

En naar ik zie zal dit Lucille weezen moeten.

De ſchilder heeft haar wel getroffen, by myn keel!

En 'k vind haar ſchooher noch dan in het tafereel.

Hy wil haar kuffen.

Nu wees zo ſpytig niet. Wy moeten kennis maaken.

Eerwaarde Schoonvaer, kom, laat ons die zeven zaaken

Ten einde brengen: 'k Ben gezind op ſtaande voet

Te trouwen.

ORONTES.

'k Bid dat gy geen vruchtloos werk en doet.

JONKER WINDBUIL.

Hoe vruchtloos! by ganſch kracht! papa, jy hoord te weeten

Dat dit geen uitſtel lyd. is jou dat zo vergeeten?

ORONTES.

'k Zeg noch, 't is vruchtloos dat ge u toond in deezen

Gy komt te laat myn vriend. *(ſchyn.*

JONKER WINDBUIL.

Te laat! wat zal dit zyn?

Ik kom te laat! wat droes wil deeze raasbol zeggen?

ORONTES.

Zo gy dit weeten wild, ik zal 't u uit gaan leggen.

'k Wil zeggen dat gy een doorsleepen gaauwdief zyt.

Een deugniet, die men in een eerlyk huis niet lyd.

JONKER WINDBUIL.

Eengaauwdief, deugniet! Paay, wild gy niet kleinder zingen,

B 2

Zo

Zo wys m'uw venster, daar ik u zal uit doen springen!

FERDINAND *yverig.*

Zie toe, dat u dat niet geweest worde, en dat
Men zelfs u niet en doe vertrekken door dat gat!

JONKER WINDBUIL.

Wat ben jy voor een vent?

FERDINAND.

'k Zal met Lucille paaren.

Ik min haar, en zy my. Moet ik noch meer verklaaren?

JONKER WINDBUIL.

Ha! ha! nu vat ik 't al. Gy schoonvaêr hebt die meid,
Die daar zo zuinig ziet, twee mannen toegeleid!

ORONTES.

'k Begryp dit niet.

MARTYNTJE.

Hoor hier. My zulje licht gelooven.

Dit 's Jonker Windbuil, diengy wild zyn bruid ontroo-

JONKER WINDBUIL.

(ven-

Gy spot 'er meê.

MARTYNTJE.

'k Doe niet.

JONKER WINDBUIL.

Dat beest zou Windbuil zyn!

Ik moet bekennen dat bedenkje al wonder fyn.

Hoe komje in ons geslacht? want 'k wil een schobbert
weezen,

Indien ik ooit van jou gehoord heb of geleezen.

FERDINAND.

Dat raakt u niet: en wyl dees goede heer my ken,

Hoef ik niet verder te bewyzen wie ik ben.

ORONTES.

Ja wel, ik sta hiervan verbaast, dat durf ik zweeren.

Een van uw beiden is een schelm; daarom myn heeren

Zult gy my toestaan dat ik dit wat meer doorgrond?

FERDINAND *haalende een portret uit zyn zak.*

Zeer gaaren, en ik beeld my in, dat ik terstond

De waarheid van het geen ik zeg u zal doen blyken.

Ik

Ik bid u dat gy dit portret eens wilt bekynen.

ORONTES.

'k Heb dit gezonden aan heer Windbuil.

JONKER WINDBUIL, *hem ook een portret gevende.*

Maar myn vriend,
Zie of dit ook niet is 't afbeeldsel van uw kind.

ORONTES.

O ja. 't Is eveneens. Men zou 'er in verdwaalen.

JONKER WINDBUIL.

Holla! dat men terstond my hier Krispyn doe haalen.

ORONTES.

Hoe! die Krispyn myn heer, is die dan ook uw knecht?

JONKER WINDBUIL.

Neen. Ik geloof ik zal zyn knecht zyn! ben je slecht?

Heb ik uit mynen naam hem herwaard niet gezonden?

ORONTES.

Ik zie geen kans hoe ik dit alles zal doorgronden.

FERDINAND, *staande zyn hand aan den degen.*

Kom volg my. Laat ons dit ontwarren met ons tweeën.

JONKER WINDBUIL.

Dat is het geen ik zoek. Bruijy maar daadlyk heen.

FERDINAND, *weggaande.*

Wel aan.

JONKER WINDBUIL.

Loopaan de galg. Maar schoonvaer 'k moet u vraagen,

Hoe gy zo bot zyt dat g'uw van dien fiel laat plaagen.

FERDINAND.

Gy volgt my niet?

JONKER WINDBUIL, *willende zyn degen trekken,*
word van Orontes wederhouden.

Komt gy noch tergen myn geduld?

'k Zweer dat gy levendig of dood vertrekken zult.

ORONTES.

(geeren.

Zacht Heeren Windbuil, 'k zou hier geen gevecht be-

Gy moet in deezen staat, my beide respecteeren.

JONKER WINDBUIL.

'k Weet daar niet van. Ik ben de rechte en heb uw woord.

Gy zult dat doen gestand eer 'k u al t'saam vermoord'.

FERDINAND.

Wees Windbuil, zo gy wild. daar is nietaan bedreven.
Maar denk niet dat gy ooit zult met Lucille leeven,
Zo lang als in het hoofd my d'oogen open staan.

ORONTES.

Daar komt Krispyn, als of het weezen wou, juistaan.

ACHTSTE TOONEEL.

KRISPYN, JONKER WINDBUIL, MARTYNTJE,

ORONTES, FERDINAND, LUCILLE.

KRISPYN.

Heer, uw Notaris. . Maar wat zal ons noch gebeuren?
Myn meester hier! och! och! hy zal m'aan enden scheu-

JONKER WINDBUIL.

(ren.

Na zult gy zich aan wien g'uw kind hebt toegelegd.

MARTYNTJE, *stil tegen Krispyn.*

Verraad ons niet, maar denk aan 't geen 'er is gezegt.

JONKER WINDBUIL, *vattende Krispyn by den arm.*

Kom hier! aardsdeugeniet!

KRISPYN.

Wel wat is uw begeeren?

ORONTES.

Zeg ons Krispyn, wie is uw meester van dees heeren?

JONKER WINDBUIL.

Ja spreek. Hebt gy my niet gediend in 's Gravenhaag,
En zond ik u niet hier? Antwoord m'op deeze vraag.

KRISPYN.

Ja, maar...

JONKER WINDBUIL, *dreygende.*

Wat!

KRISPYN.

Ik weet hier niet tegen in te leggen.

FERDINAND *trekt Krispyn naar zich toe.*

Zyt gy myn knecht dan niet? durft gy wel anders zeggen?

KRISPYN.

Neen. Gy hebt ook gelyk.

JONKER WINDBUIL *vat Krispyn weder by den arm.*

Jou Vagebond! beken

Dat ik u al uw huur tot noch toe schuldig ben.

KRISPYN.

Daar spreek je recht aan, of ik wil my laten hangen,
En zo je het geliefd, ik zal die voort ontfangen.

FERDINAND *trekt Krispyn weder naar zich toe.*

Maar rekel, heb ik u dan niet voor af betaald?

KRISPYN.

Dat's ook al recht, of 'k wensch dat my de drommel haald!

JONKER WINDBUIL, *zyn degen trekkende.*

Spreek anders, of ik zal u duizend steeken geeven.

FERDINAND *ook met zyn degen in 'de hand.*

Ja schei ons deugniet, zo gy smaak hebt in uw leven.

KRISPYN *werpt zich tusschen hun betden op zyn knien, en en keerd zyn hoofd nu naar den een, dan naar den ander.*

Ik heb het u gezegt, des zyt zo haastig niet.

Dat ik hier kwam, myn heer, is door uw last geschied.

U dien ik. Uwe komst deed ik Orontes weeten.

Gy hebt een kleed besteld; en Gy hebt my geheeten

Dat 'k een Notaris voor u haalen zou. Ziet daar;

Naar myn gedachten blykt de zaak nu zonneklaar.

ORONTES.

Ik mis myn zinnen. Och! wien zou dit niet verveelen?

Krispyn, gy heuld met hun, en zult licht saamen deelen.

KRISPYN, *opstaande.*

Hoe wil je toch dat ik iets anders zeg myn heer?

In ben my zelf niet door 't gezicht van dat geweer.

MARTYNTJE.

Verraader! zult gy zo met heer Orontes handlen?

Zeg wie uw meester is; of anders kunje wandlen.

'k Ontrek u myne gunst.

JONKER WINDBUIL.

Wat wederhoud my noch!

Ontfang uw loon schavuit, voor uw vervloekt bedrog.

KRISPYN, *vluhtende, en zich verbergende achter*

Help! help!

(Ferdinand.)

24 JONKER WINDBUIL, OF

JONKER WINDBUIL.

'k Zal u wat gy my schuldig zyt wel toonen.

KRISPYN.

'k Ben u niets schuldig heer. Dat moet jymy verschoonen!
Gy zyt myn schuldenaar.

JONKER WINDBUIL.

Hoe! moet ik van myn knecht..

KRISPYN.

Uw knecht! deeze is myn Heer, wyl 't toch moet zyn
Ik heb van u nooit iets ontfangen. (gezegd,

JONKER WINDBUIL.

'k Zal wel maaken,
Dat g'iets ontfangen zult, waar door g'uw ziel zult braa-
tegen *Orontes*. (ken.

Maar paai, gy zyt het, dien 'k als oorzaak hier van ken.

'k Ga menschen haalen, die wel wecten wie ik ben.

FERDINAND, *hem volgende*.

Ter goeder uur!

JONKER WINDBUIL.

Gy volgt? morbleu! gy zult verkiezen,
Of my te laten gaan, of 't leven te verliezen.

NEG ENDE T O O N E E L.

FERDINAND, ORONTES, LUCILLE,
MARTYNTJE, KRISPYN.

G FERDINAND,
y ziet hy geeft het op.

ORONTES.

Ja. 'k zie zyn schelmery:

Gy zyt myn schoonzoon, en 'k spreek u van misdaad vry.
Maar echter sta ik door dees warring gansch verlegen.

Wat of die kaarel mag tot dit be rog beweegen?

En hoe of al ons doen zo net hem is bewust?

Het zy ik 't zeg of zwyg, dit maakt my ongerust.

T I E N -

TIENDE TOONEEL.

JAN, ORONTES, FERDINAND, LUCILLE,
MARTYNTJE, KRISPYN,

Daar 's nocheen Windbuil, die aan uw belet laat vraa-
JAN. (gen.
ORONTES geeft Jan een klap.

Een galg om uwen hals! komt g'ons al weder plaagen?

JAN.
Kan ik geheet'ren dat de vent zo biet? dat 's raar!

ORONTES.
Zeg dat hy 't liegt, en hou hem uit dees kamer maar.

ELFDE TOONEEL.

JAN, JULIA in mans gewaad, zich uigeevende voor
Jonker Windbuil, ORONTES, FERDINAND,
KRISPYN, LUCILLE, MARTYNTJE.

NJAN tegen Julia, die tegen hem aan dringt.
Neen Jonker Windbuil, neen! hoe mooi gy ook
moogt praaten,

'k Ben niet gezind om u in dit vertrek te laten.

Mynheer heeft my belast, hoe zeer het u ook spyt,
Dat ik u zeggen zou, dat gy het niet en zyt.

JULIA, staande Jan met haar rotting.
Daar, zo betaal ik zulk een boodschap.

ORONTES.

Wat zal 't weezen?

JULIA.
Wie my myn naam ontstryd, heeft steeds dat loon te
FERDINAND. (vreezen.

Hoe durfd gy zeggen dat gy windbuil zyt?

JULIA.
Gansch bloed!

Het is door my dat zich dje stam vereeuw'gen moet.

ORONTES.

Wat zoekje hier?

JULIA.
Dat kund gy aan Krispyn slechts vraagen.

K 5 KRIS.

KRISPYN.

Aan my?

JULIA.

Ja. Spreek, of 'k geef u duizend rottingflagen.
Ben ik door uwen raad niet hier gekomen?

KRISPYN.

Ja.

ORONTES.

Hoe meer ik zoek naar 't eind, hoe meer 'k in twyfel stal
Dit is een doolhof daar ik naauwlyks uit kan raaken.

FERDINAND.

'k Denk echter heer, dat gy wel onderscheid kund maaken.
En dat ge my eer zult gelooven als dien vent.

JULIA.

Vent! vent! 't is goed te zien dat gy me noch niet kend.

FERDINAND.

Wie gy ook zyt, vertrek, en wil u niet vermeeten
Lucille waard te zyn.

200 JULIA.

Wie heeft u zulks doen weeten?

FERDINAND.

Zo 't hier niet was, 'k zou u dat zeggen tot uw straf?

JULIA.

Hoe! meend gy dat gy my verschrikt door dit gebraf?
Neen, neen. men heeft nooit man als ik ben overwon-

FERDINAND.

(nen.

Men zou daar elders wel een proef van neemen kunnen.

JULIA.

Gy kent my niet. 'k Ben als een droes als ik begin.

KRISPYN, *stil tegen Ferdinand.*

Ik laat my hangen heer, 't is onze krygsheldin.

JULIA.

Wat zegje?

KRISPYN, *stil tegen Julia.*

Dat is de vryer van Lucille,

Die zich hier Windbuil noemd, alleen om uwent wille.
Ik ben het met hem eens. Verbrod het werk maar niet.
Dus houdg' uw minnaar voor altoos in uw gebied.

Hy

Hy is hier ook. Hy raasd en tierd gelyk bezeeten,
En liep zo daadlyk uit

JULIA *stil tegen Krispyn.*

Gy hebt u wel gekweeten.
Ik zal u helpen in dees nutte veinzery.

ORONTES.

Wat overlegje daar te zaainen aan een zy?

JULIA.

Ik kreeg daar iets in 't hoofd dat al dees twist zal stremmen,
En 'k ben verzekerd dat gy ook daar in zult stemmen.

ORONTES.

't Kon zyn.

JULIA.

O 'k hou de zaak zo goed reeds als gedaan.
Ik zie dees man, kompeer, naar uwe dochter staan,
En dit 's myn oogmerk meê, gelyk je licht kunt denken:
Nu wil ik dat haar keur u zal een schoonzoon schenken.

FERDINAND.

Ik ben te vrede, en stel 't aan d'uitspraak van haar hart.

JULIA *tegen Lucille.*

Na staat het slechts aan u te heelen onze smart.
Laat ons ons noodlot niet aan onze w pens stellen:
Die u het minst behaagd zou zyn party ligt vellen.
Kies wie u aanslaat.

ORONTES.

Neen. Ik weet daar gaansch niet van.
'k Begeer dat zy alleen neem' Windbuil voor haar man.
Toond my den rechten voort.

JULIA.

'k Moet lachen om dien Ouwent!
Wel, staatze met een Naam of met een Man te rouwen?
Wat bruid het jout, als jy een Schoonzoon hebt, of zy?
Dien wilden snoeshaan daar toe kiezen wil, of my?
De grysaards houden veel van alles te bedillen.
Vind gy 't zo fraai dat gy u ophoud met die grillen?
Foei! geef uw dochter in het huwlyk vrye keur.

ORONTES.

De schelm ziet jou al meê ten oogen uit, sinjeur!

Gy

28 JONKER WINDBUIL, OF

Gy heuld met die van flus.

JULIA.

Papa gy zyt bedroogen.
'k Zal toonen, als hy komt, dat gy dit hebt geloogen.
Ik ben daar t' eerlyk toe.

ORONTES.

Wat doller droes is dat!

Daar komt hy aan, dien ik met u wensch op een rad.

TWAALFDE EN LAATSTE TOONEEL.

JONKER WINDBUIL, JULIA, ORONTES,
KRISPYN, FERDINAND, LUCILLE,
MARTYNTJE, JAN.

JONKER WINDBUIL.

De hel spand famen om my levend te verslinden.
'k Heb in myn herberg niet één rekel kunnen vinden,
Die... Maar wat zie ik?

JULIA, met de degen in de hand.

Ha! nu is 't met u gedaan.

ORONTES.

Al zacht myn heer, al zacht: Wil u ter deeg beraen.

JULIA tegen Orontes.

Bedenk u, of gy ook te veel hebt aan uw leven;
Want gy zult sterven, zog'uw kind aan hem wild geeven.

ORONTES.

Wat tegenspoed!

JULIA tegen Lucille.

En gy kund volgens uw plaafier

Een andre keur doen, of ik geef u geen kwartier!

tegen Jonker Windbuil.

En gy, verraader, gy zult my nu niet ontsnappen.
Ik weet al uw bedryf, en om u te betrappen,
Heb ik, vol wanhoop, reeds twee paarden dood gereen.
'k Ben hier gekomen, om my van uw trouwloosheên
Te wrecken, of om u te dwingen my te trouwen.

ORONTES.

Wat drommel zaid hy daar!

JULIA.

Zult g'uw belofte houwen?

JONKER WINDBUII.

Ik heb myn woord u steeds gehouden, Julia,
Ik min u, 'k bid u aan; en zo 'k naar 't huwlyk staa]
Van deeze juffer, 't is alleenig om haar plaaten.

JULIA.

Zo zoud g'uit intrest dan uw minnares verlaaten?

JONKER WINDBUII.

Geenzins Gy blyft myn lief. 't komt daar nieteens op aan.

JULIA.

Geloof niet, laffe bloed, dat ik dit toe zal staan.
Neen. gy raakt nooit van my, als door uw dood ontfla-

JONKER WINDBUII. (gen.

Dat zoek ik niet, maar wel u eeuwig te behaagen.
Ik bid u, geef my slechts een dag drie vier respyt.

JULIA.

Neen, neen. Verkies terstond, of 't leven zyt gy kwyt.
Meend gy dat ik my niet op u zou kunnen wreken?
Noch eens, verkies, of 'k zal u met dit staal doorsteeken.

JONKER WINDBUII.

Ik ben te vreeden, wyl 't niet anders weezen kan.
Daar is myn hand. Ik geef u Windbuil tot een man.

ORONTES.

Wat wil dit zeggen! is ze een vrouw in mannekleeren?

JULIA, *maakende een diepe buiging.*

Tot uwen dienst, myn heer.

ORONTES.

Waar toe dan dit rajjeeren?

Leefd gy met d'oude lui altyd op die manier?
En wie van beiden toch is nu myn officier?

JULIA.

Deze is derrechte, dieng'uw dochter woud doen trouwen.
Gy zult ons deeze streek, zo 'k hoop, ten besten houwen.
Hy was aan my verloofd; maar mooglyk dagt hy meer
Profyt met haar te doen, en heeft daarom zyn eer
En eed gebroken; doch ik heb het hem vergeeven.
En wild gy weeten, hoe dit werk voorts is gedreeven,

Vraag

30 JONKER WINDBUIL, of

Vraag 't aan Krispyn.

ORONTES.

Wel nu, wat zegje, deugeniet?

KRISPYN, *wyzende op Ferdinand*

Al wat je wild. Die heer weet wat 'er is geschied.

ORONTES.

Zytgy 't, die my bedriegd? dit durfde ik nooit gelooven.

FERDINAND.

Wil die gedachten, die my kwetsen. toch verdooven.
'k Verzeke dat ik u niet te bedriegen tracht.

'k Ben Ferdinand. Gy kend myn midd'len en geslacht.

ORONTES.

Gy Ferdinand?

FERDINAND.

O ja Laat nu uw goedheid blyken,

En wil u zelven, noch uw kind verongelyken.

Weertreef ons heil toch niet met zulk een stuurschen zin,

Maar kroon met uwe gunst onze onderlinge min.

MARTYNTJE.

Nu heer, ik bid u, laat dit toch uw hart beweegen: (gen;
Ook heeft heer Windbuil daar geen enkel woord meer te-
Hy staat zyn recht af.

JONKER WINDBUIL.

Ja. Dat hy 'er wel meê vaar!

Deeze is het die ik voor myn gemaalin verklaar.

ORONTES.

Wel aan.. Ik wil u dan niet langer wederstreeven,

Heer Ferdinand, ik zal myn dochter aan u geeven.

Men doe dit weeten aan myn heer uw Oom, om voort

Het Huwelyks kontrakt te sluiten als 't behoord.

JONKER WINDBUIL.

Waar zyn de Dansers nu, die ik heb doen bestellen?

KRISPYN.

Al by der hand.

JULIA.

Kom, kom, geen zorg moet ons meer kwellen:
Vergeeën wy die nu door een vermaaklyk bal,
En denken we altoos om dit kluchtige geval.

Dans

Dans van eenige Maskeraden.

LUCILLE zingt na het Dansen
tegen Ferdinand.

I.

*Dat zieh het Hawlyk en de Min
Te saam vereenen bly van zin,
Zo zullenze ons gelukkig maaken.
Geca echt doof onze vlammen uit:
Men blyf steeds Bruidegom en bruid:
Ous eerste vuur moet eeuwig blaaken.*

2.

*Schoon zich de min hier tegen kant,
Een aangenaamen Huwlyksband,
Kan ons den zoetsten wellust geeven,
Al 't beil dat in de liefde legt,
Zyn wy verscheldigd aan den echt.
Wie haakt dan niet naar zulk een leven?
Lucille danst met Julia een menuet.*

KRISPYN, zingt.

*Dat zich een Juffer laat bekooren,
Om naar eens minnaars klagt te hooren,
Houd ik voor zeker en gewis:
Maar dat die zotheid, na het trouwen,
Haar somtyds niet eens zal berouwen,
Weet ik wel dat onmooglyk is.*

JULIA.

*Dat wy de Minnaars na doen loopen,
En onze guast wat duur verkoopen,
Houd ik voor zeker en gewis:
Maar dat het ons niet zou mishagen!
Zo wy hen onverschillig zagen,
Weet ik wel dat onmooglyk is.*

F E R-

FERDINAND.

*Dat men met ongeveinsde zinnen
 Altyd te werk moet gaan in 't minnen,
 Houd ik voor zeker en gewis:
 Maar dat een logentje onder 't vryen
 Dikwils den minnaar doet gedyen,
 Weet ik wel dat de waarheid is.*

LUCILLE.

*Dat men zyn ouders steeds moet eeren,
 En altyd doen wat zy begeeren,
 Houd ik voor zeker en gewis:
 Maar dat de jeugd, in 't stuk van trouwen;
 Ook wat aan eige keur moet houwen,
 Weet ik wel dat de waarheid is.*

ORONTES, tegen Lucille.

*Ja, dat de jeugd, in 't stuk van trouwen,
 Ook wat aan eige keur moet houwen,
 Houd ik voor zeker en gewis:
 Maar datze steekt vol zotte grillen,
 En zelden wil wat zy moest willen,
 Weet ik wel dat de waarheid is.*
 Dans van eenigen van het Gezelschap:

KRISPYN, tot de Aanschouwers.

*Dat het ons groot vermaak moet weezen,
 Om van het volk te zyn gepreezen,
 Houd ik voor zeker en gewis:
 Maar dat ook somtyds onze stukken
 Op het Tooneel niet wel gelukken,
 Ziet gy licht dat de waarheid is.*

Contredans van het gansche Gezelschap:

E I N D E.

